חלת חריע. קרו"ג והוא כרכום: אף הם לא ילקחו בכסף מעשר.

ומיחייב בפאה (4) ומיחייב במעשר דתגן כל שחייב בפאה חייב במעשר ומדחייב במעשר מממא מומאת אוכלין אלמא כל מילי דעביד למעמא מממא מומאת אוכלין דהאי שבת למעמא עבידא ורמינהי הקושם והחימום וראשי בשמים והתיאה והחלתית והפלפלים וחלת חריע נקחין בכסף מעשר ואין מטמאין טומאת אוכלין דברי רבי עקיבא אמר לו רבי יוחגן בן גורי אם נקחין בכסף מעשר מפני מה אין משמאין שומאת אוכלין ואם "אינן משמאין יוחנן יוחנן בכסף מעשר יוחנן יוחנן אף הם לא ילקחו בן נורי נמנו וגמרו שאין נקחין בכסף מעשר ואין מטמאין טומאת אוכלין אמר רב חסדא כי תניא ההיא יבשבת העשויה לכמך אמר רב אשי אמריתה לשמעתי' קמיה דרב כהנא (אמר) לא תימא בשבת העשויה לכמך הא סתמא לקדרה אלא סתם שבת לכמך עשויה ידתנן השבת משנתנה מעם בקדרה אין בה משום תרומה ואינה מממאה מומאת אוכלין הא עד שלא נתנה מעם בקררה יש בה משום תרומה ומטמאה מומאת אוכלין ואי ס"ד סתמא לקדרה כי לא נתנה נמי סתמא לקדרה אלא לאו ש"מ םתמא לכמך עשויה ש"מ: **מתני'** "כל שחייב בראשית הגז חייב במתנות ויש שחייב במתנות ואינו חייב בראשית הגז •כל שיש לו ביעור יש לו שביעית ויש שיש לו שביעית ואין לו ביעור: גבו׳ יכגון יעלה הלוף שומה והדנדנה יש שיש לו שביעית ואין לו ביעור "יעיקר הלוף שומה ועיקר הדנדנה דכתיב יולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול כל זמן שחיה אוכלת מן השדה אתה מאכיל לבהמתך בבית כלה לחיה מן השדה כלה לבהמתך שבבית והני לא כלו להו: מתני׳ ייכל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת כל שיש לו קרנים יש לו מלפים ויש שיש לו מלפים ואין לו קרנים: **גבו'** כל שיש לו קשקשת דג מהור יש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת דג ממא מכדי אגן אקשקשת סמכיגן סנפיר דכתב רחמגא למה לי אי לא כתב רחמנא סנפיר ∘ הוה אמינא מאי קשקשת דכתיב סנפיר ואפילו דג ממא כתב רחמנא סנפיר וקשקשת והשתא דכתב רחמנא סנפיר וקשקשת מנלן דקשקשת לבושא הוא דכתיב יושריון קשקשים הוא לבוש ולכתוב רחמגא קשקשת ולא בעי מנפיר א"ר אבהו וכן תנא דבי רבי ישמעאל פיגדיל תורה ויאדיר: ב'תני "פכל המעון ברכה לאחריו מעון ברכה לפניו ויש שמעון ברכה לפניו ואין מעון ברכה לאחריו: גמ' סלאתויי מאי

לאתויי ירק ולרבי יצחק דמברך אירק לאתויי

מאי לאתויי מיא ולרב פפא דמברך אמיא

לשמור חוקיו דבפרק הקומן רבה (שם דף לו:) מוכח דלילה זמן תפילין הוא דהכי סבר רב אשי התם ומדרבנן הוא דאסור שלא

לאתויי מאי לאתויי מצות ולבני מערבא דמברכי בתר דסליקו תפילייהו

אשר קדשנו במצותיו וצונו לשמור חוקיו לאתויי מאי לאתויי

רהא שבת מרחייב בפאה חייב גמי במעשר. הוי מצי לאמויי הא והא שנם וכו'. לאו קושיא היא אלא מילמיה דייק ואזיל: לטעמא. דתנא במס׳ סי(שביעית) (פ״ד) ומייתי לה בפ״ק דמסכת למתק הקדרה: והחימום. פיטרטר״א: והחיאה. היינו סיאה: ע"ו (דף ו:) השבת מתעשר זרע וירק ובהדיה תנן ומייתי בסמוך דשבת משנתנה טעם בקדרה אינה מטמאה טומאת אוכלין הא עד דרחמנא אמר ונחת הכסף וגו' ואכלת לפני וגו' 0 והני לדידן ש לאו אוכל

שלא נתנה מטמאה אלא דניחא ליה למפרך דרבי עקיבא אדרבי עקיבא: התיאה. פרש"י דהיינו סיחה וקשה דלעיל אמר

דסתמיה לאדם וחייב במעשר וא"כ מטמא טומאת אוכלין והכא האמר תיאה אין מטמא טומאת אוכלין וי״ל דדוקא בחלר סתמייהו לאדם אי נמי ב׳ מינים הן: אם נקח בכסף מעשר מפני מה אין מממא מומאת אוכלים בו'. וא"ת והא אמרינן בפרק בכל מערבין (עירובין כח:) קור נקח בכסף מעשר ואין מטמא טומאת אוכליו וי"ל דקור נמי אם שלקו וטגנו מטמא טומאת אוכלין ולכך אף קודם שליקה נקח בכסף מעשר מידי דהוי אבהמה וחיה דנקחות בכסף מעשר לפי שראויין לשחוט אבל טומאת אוכלים אין להם מחיים והכא פריך שפיר אי נקחת בכסף מעשר לפי שראויה אחר תיקון לאכילה אם כן יטמא טומאת אוכלים מיד שהרי בקל יכול לתקנה ומעתה יש עליה שם אוכל ולא דמי לקור שמחוסר שליקה וטגון ואי אין מטמא טומאת אוכלין לפי שאחר התקון אינה ראויה בפני עלמה לאכילה אם כן גם לא יהו נקחות

ולבתוב רחמנא קשקשת כו'. וא"ת והיכי הוי ידעי מה קשקשת קודם שנכתב קרא

בכסף מעשר:

דגלית ויש לומר דמקבלה הוה ידעינו דהכי נמי נגיחה לא ידעינן דהויא בקרן אלא מקרא דויעש לו לדקיהו בן כנענה קרני ברזל וגו' (ב"ק דף ב:) וא"ת ומנלן דבעינן תרוייהו אימא דטהור בחדא מינייהו או בהא או בהא עד שיפרט לך הכתוב יחדו וי"ל דומיא דסימני בהמה בעינן מעלת גרה ומפרסת פרסה מדאסר רחמנא חזיר וגמל:

בל המעון ברכה לאחריו מעון ברבה לפניו. וברכת טבילה דאמרינן בפ"ק דפסחים (דף 1:) דמברך אחר טבילה התם נמי דינה להיות לפניה אלא משום דגברא דלא חזי הוא: **ולבני** מערכא דמברכי כי מסלקין תפילייהו לשמור חוקיו. אומר ר"ת דעל תפילין לבד הוו מברכי לשמור חוקיו דקרא (שמות יג) דושמרת את החוקה הזאת למועדה ס"ל לבני מערבא דבתפילין כתיב כדאמר בירושלמי אבל לילית כי קמסלק מעליו ליכא מאן דמברך ותפילין נמי דוקא כשמסלקן סמוך לשקיעת החמה שמחויב לסלקן כדאמר בהקומץ רבה (מנחות דף לו:) הניח תפילין לאחר שקיעת החמה עובר בעשה דכתיב ושמרת את החוקה והשמר דעשה עשה אבל נינית אע"ג דפטור בלילה ליכא איסור ואין חייב לסלקן ובשמעתין הוי מלי למימר לאתויי לילית אלא דניחא למינקט ריחני משום דפסיקא דאכל ריחני אין מברך אחריהן ולדידן לא קי"ל כבני מערבה ולה מברכין החר תפילין

טומאת אוכלון הלייו: לג ב ג מיי פייז מהלי מעשר שני הלייט: לד ד מיי פייז אתהלי טומאת אוכלין הל"ז:

לב א מיי׳ פ״ח מהל׳

אוכלין הל"ז: לה ה מיי פ"י מהלי בטרים הלי"ז [שו"ע יו"ד סי שלג סער יד]: לו ו מיי פ"ז מהלי שמיטה לו ו מיי פ"ז מהלי שמיטה ויובל הלי"ג:

לו ז מיי שם הלייד: לח ח מיי פיא מהלי מאכלות אסורות הלי כד סמג עלות סב טוש"ע יו"ד סי' פג סעיף ג: לט ט מיי' פ"ח מהל' ברכות

א וסימן רז:

תום' הרא"ש

והא שבת דמיחייב בפאה חייב במעשר. תימה ולמה צריך להך דיוקא והא תני בהדיא במס׳ שביעית ומייתי לה בפ״ק דע״ז דשבת מתעשר זרע וזירין. ותו מתעשה דריק וידיך, ותו אמאי מייתי מדיינקא רמטמא טומאת אוכלין לייתו משנתנה דבסמוך השבת משנתנה טעם בקדירה אינה מטמאה כר' הא עד שלא נתנה טעם בקדירה מטמא נתרה טעם בקדירה מטמא וי"ל דניתוא ליה למיפרך מדר' עקיבא אדר' עקיב': והפלפלין וחלת חריע כר' ואין מטמאין טומאת אוכלין. תימה דבפרק בכל אמרינן גרגיר מערבין מערבין אמרינן גרגיר מתעשר זרע וירק. ופריך זרע גרגיר למאי חזי ומשני שכן ראשונים לא היה להם פלפלין היו שוחקין אותו ומטבילין בו צלי וכ״ש דפלפלין מתעשר מהאי . טעמא וכיון דמתעשר מטמא טעמאוכיון דמהעשר מטמא טומאת אוכלין. וי״ל דה״ק זרע גרגיר שוחקין אותו להטביל בו צלי ולכך מתעשר כי בפני עצמו נמי ראוי לאכילה לאחר שחיקה רארי לאכילה לאחר שחיקה בלא טיבול אבל אין רגילות לשחוק כדי לאכול בלא טיבול כי אינו ראוי כמו ע"י טיבול אבל פלפלין ע"י שחיקה אינו ראוי כלל . בעיניה כ״א ע״י צירוף הלכד בעיניה כי איני הינו מטמ׳ אינו מתעשר ואינו מטמ׳ טומאת אוכלין ואין נראה לחלק בין רטיבתאליבישתא כדאיתא בפרק בתרא דיומא כס פלפלי ביומא דכיפורי פטור ומוקי לה ביבשתא דהא אפי׳ ביבישתא ראוי להטביל בו צלי: אם ניקחין בכסף מעשר

מפני מה אין מטמאין מפני מה אין מטמאין כר'. ותימה והא אמרינן בפ' בכל מערבין דקור ניקח בכסף מעשר ואינו מטמא טומאת אוכלין וי״ל דשאני קור דנעשה אוכל גמור ע״י . שליקה דאמרינן דאם שלקו וטגנו מטמא טומאת וטגגו מטמא טומאת אוכלין. הילכך ניקח בכסף מעשר אף קודם שליקה מידי דהוה אבהמה וחיה דניקחין בכסף מעשר לפי שראויה בכסף מעשר לפי שראיה לישחט אע"ג דאין מטמאין טומאת אוכלין מחיים. אבל קושט וחימום והנך דחשיבי בהדייהו אינן נעשין אוכל ע"י תיקון אלא לטעמא עבידי או לטיבול ולכך נמנו עבידי או לטיבול ולכך נמנו וגמרו דאין מטמאין טומאת אוכלין הילכך פריך מעיקרא אם ניקחין בכסף מעשר משום דבתיקון כל שהוא חזו למילתייהו או לטעמא או לטיבול מפני מה ל) אינז או לטיבול מפני מוז שאינן ראוין לאכילה בפני עצמן א״כ לא יהו ניקחין בכסף מעשר: ולכתוב קשקשת. ותימה ומנא ידעינן מאי פירושו קודם שנכתב קרא אלא מקרא דויעש לו צדקיהו בן כנענה קרני ברזל. ותימה השתא נמי

 ל) שוקלון פ"ג מ"ה,
 לומה במטוהן, ג) רש"ל,
 מ"ו, ד) ג"ו שם מ"ד ברכות
 לט, ה) [ע" שביעית פ"ו מ"ה, מ"ה ב"ן, ו) [שביעית פ"ו מ"ה],
 מ"ה],
 שביעית מ"בן, מ״ח], ז) [שם מ״ב],

מ) [פסחים נג: ע״ש],

ט) חולין סו:, י) ברכות מד:,

() [שם ע״ש], () [דברים יד],

מ) בס״ח: לדידך, () [א״ל

מחר ד״ה עלה], מ) [א״ל מעשרות פ״ד מעטרות פי תיהן, ע) [וע"ע תוס' ברכות מד: ותוס' סוכה לט. ד"ה אצל ותוס' מנחות לו: ד"ה

ושמרת],

נינהו: נמנו וגמרו כו'. אלמא כל

מידי דלא עביד לאוכלו אלא להטעים

הקדירה לא מטמא דהא פלפלין

וכרכום לטעמא עבידי: לכמך.

דכותשין אותו ונותנין אותו בכותח

ועיקרו (כ) שבתוכו מטבילין כל

אוכל דהאי לאו לטעמא עביד דהוה

עיקר: אמריחה לשמעחא כו'. הך

שמעתא דפרישית לקמיה לא תימא

כו': העשויה. שהלניעה לכך הא

סתמא לקדרה ולא מטמא: אלא

סתם שבת לכתך. ומטמח: דתנן

השנת. סתם שנת משמע: אין נה

משום תרומה. שאם חזר הקלח

ונפל לתוך קדרה של חולין אינו מדמע:

כי לה נתנה נמי סתמה לקדרה.

ואמאי מטמאה הא אמרינן לעיל דמידי

דעביד לטעתה לה מטתה: בותבר'

כל שיש לו ביעור. שהוא מצווה

לבערו מן הבית בשביעית כשכלה

לחיה מן השדה: יש לו שביעים.

לענין שחייב להפקיר ואסור לעשותן

סחורה ומלוגמא ואפיקטויזין: ויש.

שנוהגת בו קדושת שביעית ואין לו

ביעור כדמפרש בגמרא עיקר הלוף

והדנדנה שאין כלים מן השדה בימות

הגשמים: גבו' י לוף שועה. שם

לווי הוא ועשבים הם: עלה הלוף

שוטה והדגדנה. וה"ה לכל הכלים

בימות הגשמים מהשדה אלא הא

דנקט הני משום דסיפא דמתניתין

מיתוקמא בעיקרין ואשמועינן חילוף בין עיקרן לעליהן: בותברי

קשקשת. מלבושין של דג: סנפיר.

אלו כנפים ששט בהן על פני המים:

יש לו טלפים. פרסותיו סדוקות שחין

קרנים אלא לבהמה ולחיה טהורה:

ויש שיש לו טלפים. כגון חזיר וחין

לו קרנים: גבו׳ דג טמח. איכא

דיש לו סנפיר: אקשקשת סמכינן.

דהאמרת כל שיש לו קשקשת (נ):

ה"א מאי קשקשם דכתב רחמנא היינו

סנפיר. כנפים שפורח בהן מכי

אית ביה כנפים שרי ואתי למישרי דג

טמא ולהכי כתב תרוייהו דעל כרחך

חד מינייהו לבושא הוא. אייקררי"ן

בלע"ז: ופרכינן והשתא דכתיבי

מרוייהו מגלן דקשקשת לבושה הות. דקתני כל שיש לו קשקשת

יש לו סנפיר אלמא פשיטא לן

מאי קשקשת ודאי מהאי קרא נפקא

ושריון קשקשים הוא לבוש אלמא

לבושא מיקרי וכיון דמהאי קרא נפקא

לן השתח לח לכתוב סנפיר ולכתוב

קשקשת דהא ליכא למימר הוה

אמינא מאי קשקשת סנפיר: דמברך

אירקא. לאחריו בורא נפשות רבות

כי היכי דמברכינן אכל מיני מאכל ועל כל פרי העץ חוץ משבעת

המינים דבעינן ברכה אחת מעין ג':

מצות. לילית ולולב ושחר מצות

שמברכין עליהן עובר לעשייתן:

תורה אור השלם 1. ולבהמתר ולחיה אשר בְּאַרְצֶךְּ תִּדְּיֶה כָל תְּבוּאָתָה בְאַרְצֶךְּ תִּדְיֶה כָל תְּבוּאָתָה לֶאֱבֹל: וימרא רד־־ לְּצֶבְּכֹי: ויקרא כה ז 2. וְבוֹבָע נְחֹשֶׁת עֵל רֹאשׁוּ (בּרְ רֹאשׁוּ רַאַלְּבִים הָוֹא רָאַבְּיוֹן קַשְׁקַשִּׁים הוּא רַאַבּין וּמָשְׁקַל הָשְׁרִיוֹן הַמְּשְׁרִיוֹן הַמְשְׁרִיוֹן הַמְשְׁרִיוֹן הַמְשְׁרִיוֹן הַמְשְׁרִיוֹן הַמְשְׁרִיוֹן הַמְשְׁרִיוֹן הַמְּלִים הַאַקְלִים הַמְּאָלִים הוּא רַבּיים הייניים היינים הייניים הייניים הייניים הייניים הייניים היינים הייניים היינים הייניים היינים הי בְּחשֶׁת: שמואל א יז ה בַּחשֶׁת: יְיָ חָפַץ לְמַעֵן צְדְקוֹ יַגְדִיל תּוֹרָה וְיַאָדִיר: יישעיהו מב כא

הגהות הב״ח

(h) גם' בפחה מיחייב במעשר כל"ל וחות ו' נמחק: (ב) רש"י ד"ה לכמך וכו ועיקרו שבת ובו מטצילין כל: (ג) ד"ה אקשקשת וכו' לו קשקשת יש לו סנפיר

גליון הש"ם גמ' הוה אמינא מאי קשקשת סנפיר. ע' חולין כנ ע"צ מוס' ד"ה אינטריך

: במה"ל

לעזי רש"י פיטרטר"א [פיריטר"א]. בז-חרצית (צמח). י רו"ג. כרכום.

. אייקררי"ץ [אישירד"א]. קשקשים.

מוסף רש"י הובא בסוף המסכת

תום' הרא"ש (המשך) רחמנא חזיר וגמל: ולבני מערבא דמברכי בתר דמסלקי תפלייהו לשמור חוקיו. אר״ת דלאחר שמסלק טליתו מעליו ליכא מאן דמברך דלא שייך ברכה דלשמור חוקיו אלא בתפלין רוקא דכתיב ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה ודוקא מימים ימימה ודוקא כשמסלקן סמוך לשקיעת החמה דדרשינן ימים ולא לילות ומחוייב יי כדאמרינן בהקומץ רבה המניח תפיליז אחר שקיעת החמה עובר בעשה וכיון החמה עובר בעשה וכיון דאיכא מצוה בסילוקן מברך. ובירושלמי דברכות פ׳ היה קורא נמי אמרינן על מילתא דבני מערבא דמברכי לשמור חוקיו כמ״ד בחוקת תפילין הכתוב מדבר (לא) וא״כ כ״ש דלאחר ציצית לא מברך דלא כתיב ביה חוקה . ובשמעתין הוה מצי למימר . לאיתויי ציצית אלא דניחא ליה למימר לאיתויי מהני דפסיקא ליה אבל שאר מצות לא פסיקא ליה כיון רעל תפלין מברכי ולדידן לא מברכינז לשמור חוקיו לא מבוכינן לשמח והקיד אפי׳ לאחר תפלין דבפרק הקומץ רבה מוכח דלילה זמן תפילין הוא ומדרבנן . הוא דאסור גזירה שמא ישן . בהן וקרא דושמרת את . החוקה הזאת בחוקת הפסח

ישן בהן וקרא דושמרת מוקמינן לה דבחוקת הפסח הכתוב מדבר ואף על גב דשבת לאו זמן תפילין הוא מכל מקום אין מברך עליהם כשמסלקן ע"ש עם חשכה דאין חייב לסלקן דנפקא לן (שם) מלאות על ידך ילאו שבחות ויו"ע שהן גופן אותש: יוכוווב מובר האפיי ק**לוטי** כניסת ע"ש לא מברך אע"ג ימצוה בסילוקן כיון דלא כתוב בהו חוקה דהא דשבת לאו זמן תפלין

ריחני

נימא דבחד טהור או האיא ו נימא דבחד טהור או האיא ו האי עד שיפרט לך הכתוב יחדו וי"ל דומיא דסימני בהמה דמפוסת פרסה ומעלת גרה דבעינן תרוייהו מדאסר